

I kite ia ki konei i te tino tikanga o te whakahoa o te tangata ki te tangata he tikanga tenei no nga tangata kura e noho huihui ana i nga Kareti. Ina koa i ana te mutunga o te kura a Henare i Te Aute tangi roimata rāno ratou ko ona hoa i te wa e haere ana nga poroporoaki.

KARANGATANGA I A IA KI TE MAHI MINITA.

4. *Te Rau Kareti.*—I Te Rau ka kokoti a Henare i nga ruinga o Te Aute, ka hoki katoa mai nga taonga kua korerotia ake ra hei painga hei awihina i a ia. I tae mai ai a Henare ki Turanga na tetahi hui Maori i te tau 1900, 1901 ranei. Ka tokò ake te whakaaro i roto i a ia kia haere ia kia kite i ona hoa tawhito o Te Aute i Te Rau, i a Poihipi, i a Paraone, i a Hiwinui me etahi atu, te kaha ko enei ka whakawarea a Te Wainohu ka ki atu nga hoa ki a ia “e hoa e noho tataui konei, he rawe to matau kainga. Nui atu to matou ngahau e noho nei matou, a hei etahi wa ka powhiritia mai matou e nga pakeha rangatira o te taone nei kia haere atu ki o ratou kainga hei manaaki ma ratou, ki reira hoki ngahau a waiata ai.” Ko te nohanga tenei o Henare ka timata tana kura i Te Rau. “He mea arahi ia e te Wairua o te Atua ahakoa he tangata ano ana ipu.”

Nga taonga i purangatia mai e Henare o Te Aute apiti mai ki ana o Te Rau i puranga ai ko te kaupapa tonu tena nana ia kawe ki te nui i whiwhi ai ia ki te ingoa, ki te kororia ki te honore. Ko Te Rau te kainga i tino kurangia ai a Henare ki te reo pakeha ki nga tikanga rangatira a te pakeha ki te hohonutanga hoki o te whakapono me nga mahi o te whakapono. Tona whakatikanga ake kaore i arikarika paahi rawa ia i te 2nd Grade ara i te bikoinga tuarua mo te minitanga pakeha. E rua atu hoki hikoinga ka pau katoa i a ia, otira me mehua e tatou tenei kaha ona i runga i taku i mea ake ra i akona tonutia ia ki te reo pakeha i konei. Engari he pakari tonu no te mahunga o Henare a i whakatokia tonutia ki roto ki a ia te wairua mohio. Ko te kainga tenei i tino orongia ai a Henare kia maheni kia koi hoki mo nga mahi i mua o tona aroaro e takoto mai ana a na ana korero tonu ki a matou ki ona hoa i whakaaki ko wai ma te hunga i pa ki tenei oronga i a ia ara ko (Atirikona) Hapata, ko (Rev.) Tia-tetene, ko Reweti (Rev.) Kohere.

E tino mohio ana au he tika ko te hunga tenei nana a Henare i tino whakarite mo nga mahi nunui i mua o tona aroaro ko ratou hoki te hunga i noho whakamutunga ia ki nga waewae ka karangatia hoki ia ki te karangatanga nui o te mahi Minita, i reira ka karangatia ki te pakanga. I Te Aute he kobatu ia katabi ano ka karia mai i te rua a nga tangata nana i horoi nga paru i patukituki atu hoki nga putiotio ko Te Tatana (Mr. Thornton), me Pekarohi (Rev. H. W. Baker), me Te Wiremu Aata (Canon Arthur Williams).